

(Braithre Naomi Padraig: cont'd.)

tosaigh ar an bpobal maidir le cursaí oideachais. 'Sé bhí ós na tuismitheoirí na go bhfaigheadh a gclann liteardha agus claisiceach agus in aghaidh a dtola b'éigean dos na Braithre géilleadh don eileamh san. As san amach chloídear leis an muinteoireacht ins na bunscoileanna agus ins na mean-scoileanna.

Níor staon na Braithre ó obair nó saothar dá dheacracht. Pé ceantar no tír a raibh iarradh orthu chuadar ann ma b'fheidir in aon-chor é. Idteannta, tithe agus scoileanna a bhunú in Éirinn, d'imíodar thar lear, chun na hAstráile, chun na hInde, chun na hAraibe, fiú amháin, agus go California. San am i lathair, tá daichead caibidil den Ord scaipthe ar fud an domhain.

Bhí sé ina bhac othu, afach, gur tigh neamhspleach a bhí i ngach ceann dar bhunaidodar. Ní raibh aon udaras láir acu chun a dheimhniú go mbainfi feidhm as na Braithre sa tsli ab'eifeachtaí igconai. Is mar sin a bhí an sceal acu go dtí 1893 nuair a chuir an Sui Naofa seala ar Riail agus ar Bhunreacht Nua an Oird agus thug cead dóibh comhnoibhiseacht, agus oiliúna agus rialtas láir do chur ar bun.

Ní nach ionadh, is i dTulach O bhFeidhlim atá áit chónaithe Ard-Uachtaraín an Oird. Fé lathair, is é an Bráthair Proinseas Mac Réamoinn atá ina Ard-Uachtaran ar an Ord. Is ar an mbaile cheanna ag Cnoc Naoimh Seosamh atá Coláiste Sóisearach Bhraithre Phádraig. Sa bhliain 1925 a ceannaiodh an tigh breá so ó Mhuintir Wolsey, tiarnaí talún gallda, ach cuireadh leis sa bhliain 1951.

Gach Bráthair den Ord a bhfuil na móide saoil tugtha aige caithen sé crios leathan glasuaíne. Bain-eann sceal suimiúil leis an gcrios so. Níor cuireadh leis an aibid é

go dtí an bhliain 1888, agus is mar seo a tharla.

I measc na nÉireannach a throid i "Suáibh an Phápa" i lár an chéid seo ghabh tharainn bhí saichdiuir darb ainm Séan O hUaláin. Bhí sé páirteach i gcath Perugia agus deineadh priosúnach de ags na hIodáiligh a bhí ag troid in aghaidh an Phápa. Tar éis an chogaidh chuaigh sé isteach in Ord Naoimh Padraig sa bhliain 1861.

Chuaigh sé go dtí an Iodáil arís sa bhliain 1888 ach ní mar shaighdiuir a chuaigh sé ann an turas san ach mar bhráthair craifeach. Thug sé cuairt ar an Roimh mar a raibh agallamh aige leis an bPápa León XIII. Le linn na cainte d'fhaicigh an tAthair Naofa de an raibh aon achainní leith aige ba mhian leis iarraidh dó féin nó d'Ord Naoimh Padraig. D'fhreagair an Bráthair Lughaidh go humhal go mba mhaith leis cead a bheith aige fein agus ag a chomhbhráithre san Ord crios glasuaíne a chaitheamh as san amach in aonair do Naomh Padraig a n-earlamh fein agus earlamh na hÉireann. Fuair sé a achainní.

Nuair a bhunaigh an Dochtúir O Dubhshláine an tOrd is ar éigean a bhí aon oideachas le fáil ag na Caitlicigh bhochta hÉireann. Dhein na Braithre a gcuid fein chun oideachas Críostaí a thabhairt dóibh sin agus do dhaoine ina lán tír eile. Agus tá toradh fionta ar shaothar na mBraithre le cead blian go leith anuas.

An Críoch.